

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginhallitus, § 351, 05.09.2022
Sosiaali- ja terveyslautakunta, § 97, 25.08.2022

§ 351

Valtuustoaloite maksuttomien ruokalaatikoiden jakamisesta perhesosiaalityön asiakasperheille – Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

TRE:2376/05.00.01/2022

Kaupunginhallitus, 05.09.2022, § 351

Valmistelija / lisätiedot:
Leena Viitasaari

Valmistelijan yhteystiedot

Palvelujohtaja Maria Päivänen, puh. 050 591 1602, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä, Maria Päivänen

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Sosiaali- ja terveyslautakunta, 25.08.2022, § 97

Valmistelijat / lisätiedot:
Maria Päivänen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Leena Viitasaari, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on jättänyt valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Tampere aloittaisi kokeilun maksuttomien ruokalaatikoiden jakelusta perhesosiaalityön asiakasperheille. Kokeilu haluttaisiin osaksi keinovalikoimaa, jolla voitaisiin vähentää pienituloisuudesta johtuvia ongelmia. Aloitteessa viitataan Espoon kaupungin kokeiluun, jossa perhesosiaalityön asiakasperheille jaetaan maksuttomia ruokalaatikoita osana perhetyötä. Espoon kokeilussa on mukana 25 perhettä, mutta aloitteessa ehdotetaan, että Tampereella lähdetäisiin liikkeelle tätä isommalla joukolla, koska Tampereella on enemmän pienituloisia. Ruuan ohessa perheet saavat myös reseptit terveellisten ruokien valmistamiseen, millä tuetaan hyviä elintapoja.

Tällä hetkellä Tampereella säännöllisesti ruoka-apua jakavat Tampereen evankelisluterilaisen seurakunnan Ruokapankki, Suomen Punainen Risti ja Suomen vapaakirkon diakoniatyön keskusjärjestö ViaDia ry. Ruoka-apu toimii avustuksilla, EU:n avustusrahalla, keräysrahoilla sekä seurakunnan diakoniarahalla. Ruoka-apua annetaan kaikille apua kaipaaville. Ruokapankki jakaa ruokakasseja alueellisille ruokapysäkeille ja pyörittää näiden ohella Nekalassa puotia, joka toimii ruoka-avun noutopisteenä. Ruokapankissa asioimiseen tarvitaan seurakunnan diakoniatyöntekijän avustuspäätös. Muut toimijat järjestävät avoimina jakoina joko ruokakasseja tai valmista ruokaa tietyistä jakelupisteistä etukäteen ilmoitettuin ajankohtina. Ruoka-apua jaetaan toisinaan myös muiden toimijoiden kautta. Esimerkiksi yhteiskunnallinen yritys Venner, joka on myös Espoon kokeilun taustalla, on muutamia kertoja jakanut myös Tampereella ruoka-apua. Valitettava kehityssuunta on, että tarve ruoka-avulle on viime vuosien aikana lisääntynyt muun muassa koronapandemian seurauksena.

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan uutta jakelumallia, jossa ruoka-apua kohdennettaisiin erityisesti lapsiperheiden sosiaalipalvelujen asiakkaille. Ehdotetussa mallissa haasteeksi muodostuisi pienituloisten lapsiperheiden tavoittaminen tasapuolisesti. Sosiaalipalvelujen asiakkuus ei kerro perheen tulotasosta, eivätkä kaikki asiakkuudessa olevat ole pienituloisia. Vastaavasti moni pienituloisen perhe, joilla ei ole asiakkuutta, jäisi näin organisoidun avun ulkopuolelle. Tästä syystä tasapuolisesti pienituloiset lapsiperheet tavoittavan mallin luomiseksi tulisi löytää jokin muu taho organisoimaan asiaa. Lisäksi uusien kuntakohtaisten sosiaali- ja terveystalveluja koskevien toimintamallien luominen on haastavaa, kun vuoden 2023 alusta palvelut siirtyvät hyvinvointialueelle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Ruoka-apu on monille pienituloisille tamperelaisille tärkeää ja kaupunki ohjaa mielellään asiakkaita eteenpäin avun piiriin. Järjestöt ovat kuitenkin avainroolissa avustustyön organisoinnissa. Asiakkailta saadun palautteen perusteella nykyiseen kolmannen sektorin toimijoiden ylläpitämään avustusmalliin ollaan pääsääntöisesti tyytyväisiä. Toisaalta asiakkaiden kertoman mukaan ruoka-avustusten sisältö ei kaikilta osin tue terveellisiä ruokatottumuksia. Tästä näkökulmasta erityisesti terveellisiä elintapoja edistävä ruokalaatikko olisi tervetullut uudistus.

Aloitteessa mainittua ruokakasvatusta terveelliseen ravitsemukseen annetaan muun muassa neuvolapalveluista ja kouluterveydenhuollosta. Ravitsemuksesta puhuminen ja ohjaus aloitetaan jo raskauden alkumetreillä ja se koskee myös puolisoa sekä muita lapsia perheessä. Ravitsemusohjaus kulkee läpi koko raskaus- ja lastenneuvola-ajan. Kouluterveydenhuollossa lapset, nuoret ja perheet saavat ruokakasvatusta kaikilla kouluterveydenhuollon käynneillä. Perheen yhteisiä ravitsemustottumuksia käsitellään erityisesti laajoissa tarkastuksissa (1., 5. ja 7./8. luokka), joihin vanhemmat kutsutaan mukaan. Perheitä tuetaan terveellisiin ravitsemustottumuksiin yksilöllisten tarpeiden mukaan. Ohjauksessa käytetään muun muassa Neuvokas perhe -menetelmää. Terveyskasvatus on myös osa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluja.

Tutkimusten mukaan heikompiosaisille perheille pelkkä ammattilaisten antama suullinen tai kirjallinen ohjaus ei ole tehokkain tapa elintapojen muuttamiseen. Tästä syystä Espoon kokeilusta saadut tulokset ovat hyödyllisiä kokonaisuuden kehittämiseksi.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Kokouskäsittely

Varajäsen Ulla Kampman saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§351

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)